

ΕΦΥΓΕ Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΨΑΛΤΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε. ΑΚΡΙΑΔΑ
Μουσικολόγου – Πρωτοψάλτου

Άγων το 102^{ov} έτος της ηλικίας του, ανεχώρησε για τους ουράνιους χορούς, ο χαλκέντερος μουσικοδιδάσκαλος, ο μέγας μαΐστωρ της βυζαντινής μουσικής και απaráμιλλος τιτάνας της ψαλτικής, Αθανάσιος Καραμάνης, αφήνοντας τον ψαλτικό κόσμο κατά πολύ φτωχότερο.

Ο Δάσκαλος είχε έρθει στη ζωή τον Ιανουάριο του 1911 στην Κρηνίδα Σερρών, φέροντας πλουσιοπαρόχως την σφραγίδα της άνωθεν δωρεάς. Προικισμένος με ανδροπρεπέστατη ηγεμονική φωνή, οξύτατη μουσική αντίληψη, θείο έρωτα και ανεξάντλητη φιλοπονία, υπηρέτησε με πίστη και αφοσίωση την βυζαντινή μουσική και την ψαλτική πλέον των οκτώ δεκαετιών. Το άστρο του άρχισε να λάμπει από την εφηβική του ηλικία, εξελιχθέν ταχέως σε «σέλας φαεινότατον» και διαρκές στο ψαλτικό στερέωμα. Ευθυτενής πάντα, με αριστοκρατική και επιβλητική μορφή, τύποις και ουσία Άρχων, με την τέλεια επεξεργασμένη ηγεμονική φωνή του και την απaráμιλλη τέχνη του, καθήλωνε το – συνήθως – πολυπληθές εκκλησίασμα, υποβάλλοντάς το σε προσευχή και προκαλώντας δέος και ρίγη συγκινήσεως. Ένα σώμα, ένα πνεύμα και μια ψυχή απόλυτα εναρμονισμένα, αστείρευτες ανάβρες θείων μελωδιών, μεγαλοπρέπειας και αρχοντιάς. Συνεπέστατος και ως υπάλληλος ψάλτης, με πλήρη συναίσθηση της αποστολής του, έλεγε: «Δεν με περίμενε κανένας ποτέ. Πάντα εγκαίρως βρισκόμουνα στην θέση μου». Παράλληλα, δίδασκε με πάθος και υπευθυνότητα, αναδεικνύοντας εκατοντάδες αξιόλογων μαθητών, πολλοί εκ των οποίων κοσμούν μεγάλα αναλόγια και διαπρέπουν εντός και εκτός της χώρας. Αξιολογώτατο είναι το μελοποιητικό – συγγραφικό έργο του, τις εκδόσεις του οποίου άρχισε το 1955 με τις σειρές «Νέα Μουσική Συλλογή» και «Νέα Μουσική Κυψέλη». Εκτός αυτών έχει καταγράψει ταξινομημένη την απαραίτητη ύλη όλων των Ιερών ακολουθιών κατά την λεγόμενη «νεοπατριαρχική παράδοση» με αναλυτική γραφή, καλύπτοντας έτσι ένα μεγάλο κενό κατά τις στείρες εκείνες εποχές, γι' αυτό και κατέκλυσε όλα τα αναλόγια των ελληνορθοδόξων εκκλησιών στις πέντε ηπείρους, Το εν λόγω μελοποιητικό – εκδοτικό έργο, (παρά τις μικροαδυναμίες του), σαφώς είναι το μοναδικό πλήρες κατά τον 20° αιώνα και δικαίως θεωρείται μνημειώδες.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι ο Δάσκαλος ήταν ο μόνος ο οποίος συνεδύαζε στον υπέρτατο βαθμό τις διαφορετικές ιδιότητες του μουσικού, του δασκάλου, του ψάλτου και του μελοποιού. Τα είχε όλα. Ήταν μια αυθύπαρκτη οντότητα, ένα αυτόφωτο άστρο. Ανεδείχθη και επεβλήθη χάρη στην τεράστια αξία του και όχι μέσω προωθητικών μηχανισμών. Επαξίως και δικαίως του απενεμήθησαν εκατοντάδες υψηλών τιμητικών διακρίσεων, από το Οικουμενικόν Πατριαρχείον, την Ελλαδική Εκκλησία, την Πολιτεία και πολλούς φορείς. Ωστόσο, ουδέποτε φόρεσε το καλπάκι του και ουδέποτε αναφέρθηκε στις εκατοντάδες τιμητικές διακρίσεις του.

Παρ'ότι υπήρξε ο πιο αναγνωρισμένος και πολυβραβευμένος μεταξύ των πρωτοψαλτών, παρ'όλο που ήταν ένας πραγματικός θρύλος και παρά την παγκόσμια μυθική φήμη του, παρέμεινε απλός και ευπρόσιτος, μακριά από ευτελείς κομπασμούς. Θεωρώ τον εαυτόν μου ευτυχή για την προ 50ετίας γνωριμία μας, τον ισχυρότατο φιλικό δεσμό που αναπτύχθηκε μεταξύ μας και τις αρκετές άριστες συνεργασίες μας.

Το 102^ο ταξίδι του Δασκάλου γύρω από τον ήλιο, διεκόπη την Κυριακή 12 Αυγούστου 2012 και ώρα 10.30 π.μ., γεγονός που μεταδόθηκε παγκοσμίως μέσω του διαδικτύου αμέσως. Θλίψη και οδύνη κατέλαβε τον κόσμο των ψαλτών. Χάθηκε ένα ιστορικό πρόσωπο. Έκλεισε μια από τις μεγαλύτερες και λαμπρότερες σελίδες της ψαλτικής.

Εσπευσμένως επέστρεψε στην Θεσσαλονίκη από τις διακοπές του ο Παναγιώτατος Μητροπολίτης κ.κ. Άνθιμος. Εντολή του, να ακουστεί ηχογραφημένη η φωνή του εκλειπόντος μαΐστορος κατά την εξόδιο ακολουθία. Το ζήτημα ανέλαβε να διεκπεραιώσει ο πρωτοψάλτης και δραστήριος κοσμήτωρ της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής κ. Νικόλαος Σαμαρόπουλος. Η εξόδιος εψάλη στον Μητροπολιτικό Ι. Ναό Γρηγορίου του Παλαμά, την Δευτέρα 13-8-2012 και ώρα 11, προεξάρχοντος του Παναγιωτάτου κ.κ. Ανθίμου. Κλήρος και σύμπαρ ο ψαλτικός κόσμος παρόντες. Των πολυμελών χορών ηγήθησαν οι μαθητές του εκλειπόντος κ.κ. Κυριαζής Κυριαζής και Εμμανουήλ Δασκαλάκης. Αποχαιρετιστήριους λόγους απηύθυναν στον μαΐστορα ο Πρόεδρος του Σωματείου Ιεροψαλτών Θεσσαλονίκης κ.Άγγελος Γκάγκος, οι πρωτοψάλτες κ.κ. Εμμαν.Δασκαλάκης, Αστέριος Δεβρελής και Ιωάννης Δαμαρλάκης, ο γιος του εκλειπόντος κ. Νίκος Καραμάνης και φυσικά ο Παναγιώτατος κ.κ. Άνθιμος, ο οποίος κατασυγκίνησε το πλήθος. Κατ'εντολήν του Παναγιωτάτου, προ της λήξεως της ακολουθίας, αντήχησε σαν κεραυνός ηχογραφημένη η φωνή του τιτάνα να ψάλλει το αργό κοντάκιο **«Ψυχή μου ψυχή μου, ανάστα τι καθεύδεις».**

Νεκρική σιγή απλώθηκε παντού. Εν συνεχεία το πλήθος ξέσπασε σε πνιχτούς λυγμούς, αποχαιρετώντας έτσι τον Μεγάλο Μαΐστορα, ενώ με ποταμούς δακρύων – ως μύρα – τον έρραναν στο κατευόδιό του. Ήταν η συγκλονιστικότερη στιγμή.

Ο Δάσκαλος, ήδη, ψάλλει και διευθύνει τους επουράνιους χορούς. Επί της γης άφησε δυσαναπλήρωτο κενό. Άφησε όμως και ανεξίτηλη τη σφραγίδα του Μεγάλου και ιστορικού προσώπου με το ποικιλότροπο τεράστιο έργο του. Το μυθικό όνομά του θα πλανάται ως θρύλος στα αναλόγια, που στοίχειωσε με το πέρασμά του, ένας θρύλος που θα μαγεύει όλες τις επόμενες γενεές.

Θα παραμένει **ΑΘΑΝΑΤΟΣ.**